

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 24/19675-3
Saksbehandler Pernille Sandemose

Utvalg	Møtedato
Teknisk utvalg 2023 - 2027	01.04.2025
Helse- og omsorgsutvalget 2023 - 2027	02.04.2025
Oppvekst- og utdanningsutvalget 2023 - 2027	01.04.2025
Plan- og miljøutvalget 2023 - 2027	03.04.2025
Kommunestyret 2023 - 2027	10.04.2025
Råd for personer med funksjonsnedsettelse 2023 - 2027	31.03.2025
Studentutvalget 2023 - 2025	01.04.2025
Formannskapet 2023 - 2027	03.04.2025

Sykkelbyen Grimstad, ny sykkelbyavtale for 2025-2028

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Kommunestyret vedtar at ny sykkelbyavtale med Agder fylkeskommune og Statens vegvesen inngås for perioden 2025-2028.

Vedlegg

Sykkelbyavtale Agder Grimstad 2025-2028

Sammendrag

Fylkestinget har vedtatt å fornye sykkelbyavtalen med Grimstad kommune for perioden 2025-2028. Målet er å øke andelen som går og sykler, og nullvisjonen for alvorlige ulykker skal ligge til grunn for arbeidet. Arbeidet med sykkelby vil knyttes tett mot arbeidet med areal- og transportsamarbeidet i arendalsregionen. Det er stor samfunnsøkonomisk gevinst ved å få folk til å sykle eller gå.

Grimstad kommune har vært sykkelby siden 2006 og det er stort engasjement i Grimstad kommune for å fortsette som sykkelby. Fylkeskommunen setter av årlige midler til investering, drift, vedlikehold og kampanjer. Det er forventet at kommunen har en dedikert ressurs til å lede sykkelbyarbeidet, at det settes av budsjettmidler til trafiksikkerhet og at tiltak for å trygge syklende og gående prioriteres i trafiksikkerhetsplanen.

Fakta

Kommunestyret i Grimstad vedtok 07.02.2024 at kommunen skulle jobbe for å inngå ny sykkelbyavtale for perioden 2025-2028. Grimstad kommune har vært sykkelby siden 2006 og som sykkelby har kommunen fått etablert flere strekninger med gang- og sykkelveier og sykkelfelt. Det er etablert mange nye sykkelparkeringer, både på offentlige steder, ved skoler og ved kommunale

bygg. I tillegg er det utført mindre tiltak som skilting av sykkelruter, rød asfalt på sykkelfelt, telleapparater for syklister og offentlige verktøysøyler. Det er blitt fokusert på drift og vedlikehold av gang-/sykkelvegnettet og det er gjennomført mange kampanjer for å øke innbyggernes bevissthet om sykkel og gange som effektivt, miljøvennlig og helsemessig gunstig transportmiddel. Prosjekter som sykkelopplæring i regi av kvalifiseringstjenesten, diverse aksjoner på skoler og arbeidsplasser, sykkelposter, sykkelbrosjyrer, sykkelkortstokk og samarbeid med UiA om sykkelauksjoner og guidede turer for nye studenter, har bidratt til å promotere sykkel i ulike miljøer. Sykkelbyen Grimstad er blitt en anerkjent merkevare som brukes både i lokal identitetsbygging og i reiselivsnæringen.

Farsund, Lindesnes (Mandal), Grimstad og Arendal kommuner har hatt sykkelbyavtaler i perioden 2021-2024. Fylkestinget vedtok å invitere alle kommuner i Agder til å søke om nye sykkelbyavtaler, der det ble beskrevet kriterier for utvelgelse av nye sykkelbyer. Alle de fire tidligere sykkelbyene søkte om nye sykkelbyavtaler, men fordi fylkestinget har vedtatt en kraftig reduksjon i midlene til sykkelbyarbeidet, var det bare Grimstad og Arendal som fikk innvilget søknadene om ny sykkelbyavtale for perioden 2025-2028.

Agder fylkeskommune vil i ny avtaleperiode bevilge midler øremerket sykkelbytiltak i de to sykkelbyene, både til ny infrastruktur, til drift og vedlikehold av eksisterende nett og til kampanjer og holdningsarbeid. Dette vil gi kommunen muligheter til å utbedre strekninger som eller ikke ville blitt prioritert like raskt i det ordinære handlingsprogrammet. Sykkelbyarbeidet vil knyttes tett mot arbeidet med areal- og transportsamarbeidet, og med arbeidet med Regionplan Agder 2030 for å bedre folkehelsen og redusere utslippene av klimagasser på Agder.

Det er forventet at kommunen har en dedikert ressurs til å lede sykkelbyarbeidet, at det settes av budsjettmidler til trafiksikkerhet og at tiltak for å trygge syklende og gående prioriteres i trafiksikkerhetsplanen.

I ny sykkelbyavtale er hovedmålet at andelen helsefremmende transport, sykkel og gang skal øke. Målene skal nås gjennom satsing på:

- sammenhengende sykkelvegnett
- drift og vedlikehold
- skoler
- egen organisasjon
- kunnskapsbygging og deling
- kommunikasjon og holdningsskapende arbeid.

Vurderinger:

Grimstad kommune har som sykkelby siden 2006 satset på sykkel og det er stort engasjement for å fortsette som sykkelbykommune. Det gjort mange grep for å tilrettelegge for sykkel og gange for innbyggere og tilreisende, og i sykkelundersøkelsen 2024 som ble gjort av Syklistforeningen havner Grimstad kommune på 6. plass nasjonalt. Totalt var 59 kommuner med i undersøkelsen. Rangert etter størrelse, der Grimstad havner i kategorien mellomstor kommune, kom Grimstad på 3. plass. Dette viser at innbyggere er ganske fornøyde med Grimstad som sykkelkommune, men vi har fremdeles mye å jobbe med. Reisevaneundersøkelsen 2019 og 2020 viste at bilen fortsatt er det vanligste framkomstmiddelet, også på kortere reiser blant voksne i Grimstad. 78 % av alle reiser som ender i Grimstad kommune starter også i Grimstad kommune.

Mulighetsstudie for syklende og gående i Grimstad sentrum (2016) og hovedplan for sykkel (2011) viser til fremtidige behov i de sentrumsnære områdene med tanke på å øke gående og syklende i kommunen, og at det er flere strekninger som gjenstår for at kommunen har et fullt utbygd nett av sykkelinfrastruktur. Selv om mye er gjort de siste årene, både i form av fysiske tiltak langs vei og kampanjer, er det fremdeles arbeid som gjenstår før vi har et sammenhengende sykkelnettverk og en befolkning som velger sykkel og gange fremfor bil.

Kommuneplanen fremhever grønnere hverdag og livsmestring i alle faser. Å tilrettelegge for trygg og aktiv transport vil bidra til at kommunen blir en klimavennlig kommune hvor flere velger å sykle og gå, og der fortetting gir kortere reisevei og mindre bilbruk. Det er stor samfunnsøkonomisk gevinst ved å få folk til å sykle eller gå. Grimstad kommune har en økende aldrende befolkning, og som mange andre kommuner mangler vi ressurser til å håndtere utfordringene. Helsedirektoratets samfunnsøkonomiske beregninger viser at innbyggere i Norge kan vinne drøyt 400 000 ekstra kvalitetsjusterte leveår hvert år dersom alle hadde oppfylt anbefalingene for fysisk aktivitet. Aktive innbyggere innebærer flere friske innbyggere og flere som lever lenger uten sykdom. Som sykkelby kan Grimstad kommune være med å bidra til at både barn, unge, og eldres muligheter til å være fysisk aktive i nærmiljøet bedres med blant annet å tilrettelegge for gående og syklende.

Ny sykkelbyavtale vil gi Grimstad kommune mulighet til å motta fylkeskommunale midler øremerket sykkeltilrettelegging i sykkelbyene. Kommunen må ha prioriterte trafikk sikkerhetsprosjekter som fremmer sykkel og gange i tettbygde strøk for å komme i posisjon til å motta disse midlene. Ny avtale vil også legge føringer for at kommunen må fortsette å prioritere arbeid med sykkel og gange, både i stillingsressurs, planprosesser og økonomi. Det vil være tett samarbeid med Arendal som den andre sykkelbyen i Agder, i tillegg til deltakelse i sykkelregion Agder, der kunnskapsdeling, kampanjer, tursykling og sykkelturnisme vil være i fokus.

Per i dag har Grimstad dedikerte ressurser som inkluderer sykkelbysatsingen inn i arbeid med trafikk sikkerhet, innsatstrappen og i planarbeid. Kommunen vil fortsette med holdningskampanjer og vil bidra på regionale og nasjonale nettverksmøter.

Konklusjon

Økt fokus på klimavennlig transport og økt andel syklende og gående er i tråd med kommuneplanen. Kommunedirektøren anbefaler at Grimstad kommune viderefører satsing på sykkelbyen Grimstad og at ny sykkelbyavtale med Agder fylkeskommune og Statens vegvesen inngås for perioden 2025-2028. Det er viktig å styrke Grimstads identitet som sykkelby og bygge opp under kommunens identitet og holdning til sykkelbruk.